

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de avocatul Osoian Lilian în interesele Nataliei Staver,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Staver împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorii judecătorești Matachi Serghei, Iacob Miron și Anati Snejana, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a cauzei civile și art.6 CEDO, Protocolul 1 Adițional al Convenției, repararea prejudiciului material și moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 5 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 2ra-1664/23

NR. PIGD 2-22134779-01-2ra-11122023)

Recursurile declarate după 01 septembrie 2023. Argumentele invocate în cererile de recurs nu constituie temei de admisibilitate a recursurilor. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. L. Mitrofan,
Curtea de Apel Chișinău, jud. N. Budăi, A. Panov, I. Țurcan,

11 decembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de avocatul Osoian Lilian în interesele Nataliei Staver

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Oxana Parfeni, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 13 septembrie 2022, Staver Natalia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorii judecătorești Matachi Serghei, Iacob Miron și Anati Snejana, prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului reclamantei la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Bălți din 18 octombrie 2011 și art.6 CEDO, Protocolul 1 Adițional al Convenției, încasarea prejudiciului material în mărime de 5000 euro (convertiți în lei moldovenești la cursul stabilit în ziua executării) și moral în mărime de 120 000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că la data de 25 martie 2011 s-a adresat la Judecătoria Bălți cu cerere de chemare în judecată potrivit căreia a menționat că la 12 februarie 2007 Dabija Nicolaie a împrumutat pentru necesitățile sale personale de la ea 5 000 euro, ce constituia 82 500 lei, conform cursului Băncii Naționale a Moldovei la momentul încheierii contractului, perfectat la biroul notarului Galina Ceban.

3. Conform pct.1 al contractului suma de bani a fost împrumutată până la 01 decembrie 2008 (pe o perioadă de 1 an și 2 luni).

4. În conformitate cu pct.3 al contractului, dacă împrumutatul nu va achita suma împrumutată în termenul stabilit, împrumutătorul este în drept pentru restabilirea prejudiciilor să se adreseze în instanța judecătorească.

5. A menționat că prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 18 octombrie 2011 nr.2-1591/2011 cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial, cu încasarea de la Dabija Nicolae suma de 5 000 euro și cheltuielile de judecată în mărime de 2 678 lei.

6. A susținut că lui Dabija Nicolae i-a fost solicitat în repetate rânduri de a-și executa obligațiunile față de reclamant, însă acesta o perioadă îndelungată de timp refuză să-i întoarcă banii reclamantei.

7. La data de 28 noiembrie 2011 la executorul judecătoresc Matachi Serghei a fost înaintat spre executare titlu executoriu nr.2-1591/2011 emis în baza hotărârii Judecătoriei Bălți din 18 octombrie 2011.

8. Ulterior, titlu executoriu a fost strămutat spre executare executorului judecătoresc Iacob Miron, care a emis încheiere de intentare a procedurii de executare din 10 iulie 2012, iar la o dată nestabilită, titlu executoriu nr.2-1591/2011 a fost strămutat spre executare executorului judecătoresc Anati Snejana.

9. A invocat că hotărârea judecătorească nu a fost executată din cauza lucrului ineficient al sistemului de executare silită, motiv pentru care a expediat în adresa Ministerului Justiției și în adresa executorului judecătoresc Anati Snejana mai multe petiții, însă organele de executare a hotărârii judecătorești nu au reacționat adecvat la acestea. Conform informațiilor de la executorul judecătoresc Anati Snejana tergiversarea executării hotărârii judecătorești nu îi sunt imputabile.

10. A accentuat că hotărârea judecătorească irevocabilă nu se execută o perioadă mai mare de 11 ani și consideră că o autoritate de stat nu poate să invoce lipsa fondurilor, ori altfel de motive ca scuză pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești. La fel și pronunțarea unei hotărâri care se cunoaște cu certitudine că nu va fi executată. Firește, o întârziere în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanțe speciale, dar întârzierea nu poate să prejudicieze esența dreptului protejat conform articolului 6 § 1 al Convenției.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

11. Prin hotărârea din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea. S-a constatat încălcarea dreptului Nataliei Staver la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în contul Nataliei Staver prejudiciul moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești suma de 120 000 lei. În rest, în partea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată acțiunea a fost respinsă.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

12. La 16 decembrie 2022, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

13. La 11 ianuarie 2023, Staver Natalia reprezentată de avocatul Lilian Osoian a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

14. La 11 ianuarie 2023, executorul judecătoresc Iacob Miron a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

15. Prin decizia din 5 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de avocatul Lilian Osoian în interesele apelantei Staver Natalia. S-a admis cererea de apel depusă de Ministerul Justiției. S-a admis cererea de apel depusă de executorul judecătoresc Iacob Miron. S-a casat integral hotărârea din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care: S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Staver Natalia către Ministerul Justiției RM, intervenienți accesorii executorii judecătorești Matachi Serghei, Iacob Miron, Anati Snejana privind constatarea încălcării dreptului reclamantei la executarea în termen rezonabil a cauzei civile și art.6 CEDO, Protocolul 1 Adițional al Convenției, repararea prejudiciului material și moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, compensarea cheltuielilor de judecată.

16. În motivarea soluției, instanța de apel a conchis că hotărârea primei instanțe a fost emisă fără o examinare completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei, considerând că măsurile întreprinse de executorii judecătorești au fost adecvate și suficiente în contextul complexității procedurii de executare.

17. Instanța de apel, cu referire la art. 6 al CEDO și Legea nr. 87/2011, a subliniat că dreptul la executarea în termen rezonabil nu este absolut și depinde de circumstanțele cazului. Termenul rezonabil de executare trebuie apreciat în funcție de complexitatea procedurii, comportamentul creditorului și al debitorului, precum și de măsurile întreprinse de autoritățile competente.

18. Statul nu poate fi obligat să execute fiecare hotărâre civilă, mai ales în cazul unor datorii între persoane private.

19. La caz, a constatat că executorii judecătorești au întreprins toate măsurile posibile, inclusiv sancționarea debitorului și aplicarea de sechestre, dar lipsa fondurilor debitorului a împiedicat executarea.

20. Executorii au demonstrat că au depus eforturi considerabile în identificarea bunurilor și aducerea debitorului în fața legii.

21. Iar, reclamanta a acceptat tacit măsurile executorilor, fără a semnală deficiențe sau a propune alte soluții.

22. La fel, a menționat că reclamanta nu a probat existența unui prejudiciu direct și real cauzat de autorități, cererea sa fiind considerată nefondată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

23. La 01 decembrie 2023, avocatul Osoian Lilian în interesele Nataliei Staver, a declarat recurs împotriva deciziei din 5 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

ARGUMENTELE RECURSULUI

24. În motivarea recursului, a invocat că instanța de apel nu a evaluat în mod complet toate circumstanțele relevante, inclusiv comportamentul autorităților implicate în executare, și a argumentat că decizia instanței de apel contravine normelor legale și principiilor echității.

25. Recurenta susține că autoritățile responsabile de executarea hotărârilor judecătorești au acționat ineficient, ceea ce a dus la neexecutarea titlului executoriu într-un termen rezonabil. Aceasta a afirmat că măsurile adoptate de executorii judecătorești nu au fost suficiente și că lipsa unui rezultat concret demonstrează ineficiența sistemului de executare silită.

26. Recurenta consideră că neexecutarea titlului executoriu timp de peste 11 ani reprezintă o încălcare flagrantă a dreptului său la un proces echitabil și la executare, garantat de art. 6 din Convenția Europeană.

27. A subliniat că tergiversările în executarea titlului executoriu nu pot fi justificate prin complexitatea procedurii. Executorii nu au reușit să identifice și să aplice măsuri adecvate pentru a finaliza executarea, iar lipsa unui progres semnificativ denotă deficiențe majore în modul de gestionare a cazului.

28. Recurenta a argumentat că statul are obligația de a organiza un sistem eficient care să asigure executarea hotărârilor judecătorești, subliniind că ineficiențele sistemului de executare nu pot fi imputate creditorului. A considerat că durata excesivă a executării și lipsa unei soluții concrete încalcă drepturile sale fundamentale.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

29. Art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).”

30. Art. 432 alin. (1), (2), din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

31. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. (2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

32. Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de avocatul Osoian Lilian în interesele Nataliei Staver, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

33. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

34. Verificând motivele de casare, invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acesta nu cade sub incidența temeiurilor prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a

normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

36. Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de avatul Osoian Lilian în interesele Nataliei Staver, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

39. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

40. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursul declarat de avocatul Osoian Lilian în interesele Nataliei Staver, ca fiind inadmisibil.

41. Ținând cont de cele expuse supra, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 alin. (1) lit. a), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul depus de avocatul Osoian Lilian în interesele Nataliei Staver, împotriva deciziei din 5 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Oxana Parfeni

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc